

Szegeden

Tűzoltólaktanyát avattak

Kinőtte már a tűzoltóság a régi, 90 éves épületét s ezért új laktanyát építettek a Napos úton. A terveket a Délterv készítette, az építést pedig a Csomiép vállalta. A 170 milliós épület alapterülete 4 ezer 760 négyzetméter. A hírközpont világszínvonalú. Számítógép vezérli a riasztási rendszert, meggyorsítva a kivonulást. Automata riaszt, nyitja a kapukat és pirosra állítja a főútvonalon a felezőlámpát. Az autók fűtött garázsban parkíroznak,

így télen is biztonságosan indulnak a motorok. Kényelmes hálószobák, tanterem és klubszoba áll a tűzoltók rendelkezésére. Soknak tűnik talán az építési költség, de az emberélet mindennél többet ér. Tudni kell, hogy az idei év tíz hónapjában csak Szegeden 84 millió 599 ezer forint volt a tűzkár, és ami szomorú: tízen szenvedtek tűzhalált.

Az új laktanyát szombaton avatták.

Egészségvédelem Domaszéken

Egészségvédelmi hét kezdődik Domaszéken. Ennek keretében ma, hétfőn a művelődési házban de. 9-től 14 óráig véradást szerveznek. Délután 4-kor a program-sorozat ünnepélyes megnyitóját követően előadást hallhatunk az érdeklődők az egészségmegőrzés társadalmi programjáról. Ezt követően pedig kiutazásokat adnak át a véradóknak. Holnap, kedden délelőtt 8-tól 11 óráig Domaszéken lesz az egészségügyi tanácsadó szűrőbusz: vizeletvizsgálatot, vérnyommérést és rákszűrést végeznek a szakemberek.

Megyei pártértekezlet előtt

Mit mondanak a fiatalok?...

A korábban oly egyszerűnek tűnő viszony — a KISZ az MSZMP ifjúsági szervezete, annak közvetlen irányításával működik — napjainkban igencsak átalakult. Hogy milyen tartalmat is rejt a „stratégia szövegség” címmel összegezett új kapcsolatot, ma még sokak számára homályos, de egy biztos — a régóta kívánt kritizálási joggal egyre gyakrabban élnek a KISZ különböző szintű területei.

Napjaink legfontosabb helyi politikai eseménye, a megyei pártértekezlet sem kerülte el a politizáló fiatalok figyelmét. Sőt! A megyei KISZ-bizottság szinte önálló programtervű állásfoglalást készített a közelgő tanácskozási dokumentumtervezetről. Most ebből idézünk kicsit részletesebben is. „A beszámolótervezet arányosan koncentrált a ma legégetőbbnek számító problémák felvetésére, és megoldási módjaitra. Így mindennek előtt a pártélet demokratizálása, a párt vezető szerepe érvényesítésének minőségileg és módszereiben is megújítandó igénye kapott helyes nagybővítést, például a gazdasági törekvésekkel szemben” — olvasható az állásfoglalás általános megjegyzései közt, amely így

folytatódik: „A dokumentum alaphangja, stílusa alapvetően önkritikus, realitás-származó, a közelmúlt sikertelenségeivel, nem hátrít mindent a központi szervekre, ugyanakkor a koncepciók levonásának megtörténtét, annak tapasztalatait sehol nem említi.”

A konkrét észrevételek közt pedig ezek olvashatók: „...A párt vezető szerepének érvényre juttatása az egész tagság aktivizálásával biztosítható... A hatalom gyakorlásának megoszlása ma már megkerülhetetlen kérdésként és igényként vetődik fel. A pártnak ebben a helyzetben nem a kikényszerítő erőkre kell várnia... hanem kezdeményező módon elebe menni a változásoknak. Javasoljuk, hogy a pártértekezlet fogalmazza meg és továbbítsa a központi szervek felé a párttörvény kidolgozásának megkezdését. Alkotmányos garanciák nélkül nem lehet szabályozott politikai közéletet működtetni... Alapvető kérdésnek tartjuk az alapszervezeti munka sokoldalúságának fejlesztését... Javasoljuk, hogy fontosabb, megyei szintű stratégiai kérdésekben a döntéshozatalt valamennyi alapszervezet teljeskörű szavazás útján gyakorolja

Ki kell építeni az ifjúság érdekegyeztetési mechanizmusának csatornáit... Érdekes beszámítás helyett a nyilvános érdekegyeztetés a járható út... A pártban belüli kisebbségi vélemények többségivé való szerveződése valószínűsíti a pártéletet. A vélemények eltorzulásának veszélyét a nyilvánosság garantált biztosítása küszöbölheti ki... ”

Végül hadd idézzünk a pártértekezlet szervezési előkészületeire vonatkozó javaslatokból:

„Javasoljuk a KISZ és az szmt megyei küldöttgyűlést tapasztalatai alapján a vezető tisztségviselők mielőbbi nyilvános bemutatását. Legyen lehetőség arra, hogy a jelöltek előzetesen minden küldöttcsoport előtt ismerethessék programjukat... Legyen a pártértekezlet két-napos, hogy a felszólalásra jelentkező küldöttek élhessekn mandátumukkal. Öklülva a szegedi és makói pártértekezlet tapasztalataiból, az eredményes munka rovására mehet a késő éjszakába is nyúló küldöttgyűlés; a szemléltetések tárgyalása elvonhatja a figyelmet a tartalmi munkáról” — olvasható az állásfoglalás utolsó mondatában

B. Z.

Pénteken rendkívüli tanácsülés

Most mit mond Tóth Károly?

Mint arra olvasóink bizonyára emlékeznek, a szeptember 15-i tanácsülésen Tóth Károly, a 35-ös választókerület tanácsagja felszólította a szegedi tanács elnökét, a testület előtt tisztázza azokat a mendemondákat, amelyek a tulajdonoszerzési ügyeivel kapcsolatosak. Utóbb a tanács ügyrendi bizottsága vizsgálatot indított, s álláspontját december 2-án a rendkívüli tanácsülés elején teszi, arról, hogy az elnök vagyunk-e cselekedetei összeférhetők, vagy összeférhetetlenek-e tisztázásával. A tanácskozás és döntés előtt megkerestem Tóth Károlyt és arra kértem, árulja el, most mi a véleménye erről az ügyről.

— Nem ismerem az ügyrendi bizottság véleményét, azt a tanácsülésen terjesztik elő. Am az eddig nyilvánosságra került adatok elegendő alapot nyújthatnak az összeférhetlenség megállapítására.

— De hát semmilyen törvényértés nem történt!

— Az összeférhetlenség megállapításának nem előfeltétele valamilyen törvényértés elkövetése. A legszabályosabb törvényes eljárás sem zárja ki szükségképpen ennek megállapítását. Sajnos nálunk sokan összetévesztik a politikai felelősséget a jogival. Erre a legutóbbi tanácsülésen közvetlenül is hangzott el utalás, amikor az egyik vb-tag az azzal utasította vissza a lemondásra való indítványt, hogy semmiféle törvénybe ütközött nem csináltak, jó szándékkal igyekeztek dönteni minden kérdésben. E két felelősségi forma lényegében különbözik egymástól. Ha valaki bűncselekményt követ el, azért büntetőjogi felelősséggel tartozik. Nyomoznak az ügyében, bírósági tárgyalást tartanak és a bíróság ítélezik. A politikai felelősségre vonás ezzel szemben nem a bíróság, hanem a mi esetünkben a tanács joga, nem kell hozzá büntetőjogi cselekmény. Eleget, ha az adott személy olyan magatartást tanúsít, amely ellentétes a társadalom érdekeivel. (Zárójelben jegyzem meg, hogy a büntetőjogi felelősségre vonáshoz a társadalomra való veszélyesség szükséges.)

— A legutóbbi — rendkívüli — ülésen egyik tanácsag társa olyannyira elragadtatta magát, hogy megjegyezte: ahogy én elmélek téged, Karcsi, te is a párttól kaptad a diplomát. E felszólalás után fennállt annak a veszélye, hogy személyeskedésbe csap át a tanácskozás. Nem tart attól, hogy az ilyen vélekedés, vad indulat a soron következő ülésen eltereli a lényegi kérdésekről a testület figyelmét?

— Az október 21-i rendkívüli tanácsülésen valóban heves vita volt. Természetesen én nem kívánok most az ott felmerült kérdésekre válaszolni. Ha már szóba hozta, érdemesnek tartok megemlíteni két típust a felszólalások közül. Világosan ismertem akkor álláspontomat, indokoltam is, hogy miért indítványoztam a végrehajtó bizottság és a vb-titkár lemondását. Azt vártam, hogy érvekkel válaszolnak, érvekkel cáfolják majd az általam mondottakat. Az említett felszólalásokban azonban teljesen más hangzott el. Az egyik típusra az volt a jellemző, hogy minduntalan a párt politikájának helyességét hangsúlyozta, mintha én a pártot kívántam volna lemondani. Végül érve az volt, hogy én is a párt politikájának köszönhetem a diplomámat. Mondjam, hogy ez a felszólalás önmagát minősíti? Nem kívánom kommentálni. A másik típusú felszólalás szintén furcsa volt számomra. Annyit tartalmazott mindössze, hogy az illető tanácsagot a választók azzal küldték el a tanácsülésre, ne engedje lemondani a vb-t. Az igazi érvek itt is hiányoztak. Ha azzal vágtam volna vissza, hogy engem úgy küldtek a választóim, mondassam le a vb-t, méltatlan lett volna egy nagyváros képviselői testületéhez. Szerencsére nem e típusok voltak a jellemzők, hanem többségükben megfontolt beszédek hangzottak el. Mindezt azért mondom el, hogy a következő rendkívüli tanácsülésen, ha ismét vita keletkezik, kíméljük egymást az érveket nem tartalmazó felszólalásoktól.

— Származott-e hátránya az eddigi kritikus szerepléséből?

— Igazi jelentős hátrány eddig még nem ért, de több komoly próbálkozásról már eddig is tudomásom van. A tanácsüléslet követően megjelentek a lakásosztályon, keresve az én lakásommal kapcsolatos iratokat. De nekem nincsenek lakásügyeim! Az a hír is felröppent a városban, hogy amikor én eladtam a nagy értékű újszegedi házamat, a rám kirótt 75 ezer forint illetéket kéresemre a tanácselnök elengedte. Ehhez két apró megjegyzést fűzök. Sajnos nem volt és ma sincs nagy értékű újszegedi házam. A másik apró jogi figyelemre méltó: az illetéket nem az eladó, hanem a vevő szokta fizetni. Arról is hallottam, hogy fontolgatják egy ellenem indítandó összeférhetlenségi eljárás megkezdését...

— A többi tanácsaghoz hasonlóan ön is szavazni fog. Milyen felelősséget érez egy rendkívüli döntés előtt?

— Valóban rendkívüli felelősség terheli a tanácsagokat a közeljövőben hozandó döntéseikért. Most megvan a lehetőség arra, hogy kilábaljunk abból az etikai hullámvölgyből, ami be a utóbbi időben belekeverültünk. Elkezdődhet a nagy megújulás, de ehhez alapos szervezeti átalakításra is szükség van. Ha ez most nem történik meg, meg vagyok győződve arról, hosszú időre megpecsételi a város to-

vábbi sorsát. Az elmúlt évek után sokan hívtak telefonon, ismerősök és ismeretlenek a szolidaritásukról biztosítottak, tanácsokat adtak. Ezek közül a legszükségesebb az volt, hogy indítványozzam a szegedi tanácsnak, hozzon olyan határozatot, amelyben felhívással fordul az ország összes községéhez és városához, és javasolja, vizsgálják felül másutt is a vezetők etikai helyzetét. Ilyen indítványt természetesen nem teszek, hiszen nem ismerem, milyenek másutt a közállapotok. Nekünk most úgy kell döntenie, hogy mindig tiszta lelkiismerettel és emelt fővel lépessünk ki a városháza kapuján, és nyitlan nézhessünk választóink szemébe.

— Még egy kényes kérdés. Az utóbbi napokban a szegediek egyre éberekben figyelik a tanács ügyrendi bizottságának vizsgálatát. Többen felhívták a figyelmüket és kritizálják azt a helyzetet, hogy az ügyrendi bizottság vezetője, Dekány Géza is kapott a bizalmi motorokból. Köztudott, hogy ez az ügy felháborodást váltott ki. Szóval tessék azt is, hogy az ügyrendi bizottság vezetője korábban a városi tanács lakáshivatalát vezette, és így beosztottja volt a tanács elnökének. Ezek a körülmények egyesekben felvetik az objektív pártatlanság kérdését. Mi a véleménye erről?

— Egyelőre nincs okom kétségbe vonni az ügyrendi bizottság vezetőjének pártatlanságát, ő a tanács megbízásából vezeti a bizottságot. Remélem, felül tud kerülni azokon a körülményeken, amelyek most valóban ellene szólnak. De hogy ilyen gondolatok egyáltalán fölmerülhetnek, mutatja, hogy a bizalmi válság emlégetése nem csupán fantomüldözés...

Halász Miklós

Bibó-est a Royalban

Bibó István századunk egyik legnagyobb magyar politikai gondolkodója, kinek életével és munkásságával az utóbbi másfél évtizedben számos visszaemlékezés és igényes elemző írás foglalkozott. Nem tartozott a Szegedi Fiatalok köréhez, de a felszabadulás előtti szegedi értelmiségi szerveződés meghatározó személyisége volt.

Az ELTE Szociológiai Tanszéke Huszár Tibor akadémikus vezetésével hosszú ideje kutatja a XX. századi hazai politikai és tudományos elit csoportok kialakulását és működését. Ő vállalkozott arra, hogy Bibó István közéleti és tudományos pályafutásának fontosabb

eseményeit röviden összefoglalja, és a felvetett kérdésekre választ ad. Bennünket — szegedi értelmiségieket — érdekelt, hogy a város társadalmá, illetve a helyi intézmények (pl. az egyetem) mennyire járulhat hozzá tudományos és közéleti karrierjéhez. Pályájának csúcspontja — Bibó saját visszaemlékezése szerint — az 1945–1948. közötti időszak volt. Ennek a virágkornak ismét vannak szegedi vonatkozásai. Szeged és Debrecen egyeteme egyaránt egyetemi tanári meghívással fordult hozzá, és nem véletlen, hogy Szegedet választotta. Közéletisége, politikussága és egyetemi oktatói tevé-

kenysége szervesen összekapcsolódik ezekben az években.

A szegedi jogi karra beíratkozott hallgatóként 1946-tól hallgathattam Bibó előadásait mindaddig, amíg a „szellemi radikalizálódás” jegyében katedrájáról való lemondására nem kényszerítették. Ezek az előadások a magyar sorskérdések iránt elevenen érdeklődő hallgatók számára elemi erővel hatottak. Az előadások és szemináriumok emléke alapján is szeretnék „házigazdaként” részt venni az esten, valamint felidézní Bibó Istvánnak erről a korszakáról.

Szentpéteri István
tanszékvezető
egyetemi tanár

a tagság differenciált; de miért ne lehetne nyilvánossá tenni a lobbizást, ami most színpadok mögötti? Egy pártrendszerben elkerülhetetlen, hogy a platformszabadságnak jogi garanciái legyenek. Olyan belső struktúra kell, amelyben gyors korrekciók lehetségesek; olyan önszabályozó mechanizmus, „belső környezetvédelem”, amelyben az etikatlanságnak azonnal következményei vannak. Így addig is, amíg a jogállamiság megteremtődik, legalább a pártban belüli mechanizmusok segítenek a tisztuláshoz. Ezekkel a fontos témákkal kellene foglalkozni a pártértekezleten. De a tervezet régi beidőzödések tükröz, és azt a hamis tudatot, hogy a párttagságnak ugyanilyen a véleménye. A valódi vélemények torzulnak, mire a feltételek közvetítéssel a pártvezetőkhez jutnak, akik tehát továbbra is hamis információkat kapnak a közvéleményről. Hűdák János egyetemi tanár szerint a tervezet azért sem jó vitaalap, mert szerkezetével, megfogalmazásával sugallja és kiváltja az egyes társadalmi csoportok közötti ellentéteket. Pedig ezek látszólagos ellentétek; valójában közös változtatásokban való érdekeltetés az értelmiségnek és a kétkézi dolgozóknak. Godó György docens megerősítette: a bürokrácia, a kontárszelektió, az alkotó emberi kapacitások kihasználatlansága — mindenkit egyformán irritál. Ő is, mint sokan mások, felhívta a figyelmet: a környezetvédelem jelentőségét ma még sokan nem látják; majd a 21. századtól visszatérintve nyilvánvaló lesz, hogy gazdasági sikereket és bukásokat jelent, hol és hogyan törődtek, vagy nem törődtek a környezetvédelemmel. Haszonló horderejük a népességszámcsökkenés. Szűklátókörűsége vall, hogy a dokumentum egyik témakörrel sem foglalkozik. Lonovics János adjunktus és mások hozzászólásában is visszatérő téma volt a személyesreklük szükségessége. Az alkalmas vezető: a rátermett, művelt ember — ebben valamennyien egyetértettek.

„A nemzet felemelkedése a szakszerűség és a tanultságon múlik” — fogalmazott Janka Zoltán, s a mondat az orvosegyetemi párttagok vitájának summája is

S F